

Z českých mlýnů

HUNDESKÝ KARLA TŮMY.

Kousek staré historie.

Seděli jsme zase tak jednou v bázní boží pěkně pohromadě, nohy na trnoži, jako se právě jen po jitřnicových hodech sedává. Pivo jak malvaz a tudy hovorů jako vody. Toť víte, kdy pak se jindy Čech rozhovoří? A o čem se mluvilo? Inu o všem možném. Jak to s námi bude, zdali se přece zase jednou dočkáme nějakých těch časů, anebo zdali, se až na dosmrťi budeme jen pořád zlobit s tou vodou zpáteční?

Starý pan otec Tuvora jen pořád vrtěl hlavou a dělal nevěřícího Tomáše. On že už prý se žádných dobrot na tom světě nedočká. Když prý jsme nechytli lososa tenkrát roku osmaštyřicátého, už prý ho sotva kdy lapnem.

"A čím se to vlastně stalo, pane otče — že jsme tenkrát ostrouhali tak kolečka?" otázal se zvědavý mládek.

"Hm, čím?" zabručel pan otec. "Pro hloupost. Pražská mlynářská chasa na staroměstských to má na svědomí, ta nám to tenkrát zkazila všechno!"

"Cože?" vyskočili všichni hodovníci. "Pražská mlynářská chasa? O té se přece vždy říká, ta že se držela nejlíp!"

"Ba právě až příliš, až předržela!" pan otec zase na to, a nabrav učenou tvář, začal vykládat, jak prý už jsme to měli všechno v rychtíku. Rieger jak prý nám už právě vezl ode dvora z Tyrol celou svobodu v kapse, všechno povoleno a na štemplu, jak jsme jen chtěli; ale než dojel do Čech, už se strhla v Praze ta nešťastná svatodušní mela: studenti, Podskaláci a mlynářští se dali do Windischgraetzských granatýrů a prohráli Majlont. Ale ještě v poslední chvíli bylo prý by se dalo všechno zase sklížit a napravit, neboť v Vídně přijela komiss a chtěla to v dobrotě porovnat. Však ta mlynářská chasa na staroměstských zkazila všechno."

"Jak to?" ptá se zase dychtivě celý stůl.

"Inu jak!" pokračoval pan otec u své konvice. "Vojsko stálo na Malé straně a střílelo odtamtud přes Vltavu na Staré město. Studenti zase stáli na nábrežích a stříleli zpátky přes vodu na Malou stranu. Mezi tím se na Hradčanech vyjednávalo o mír. Uzávělo se prozatím příměří na několik hodin. Střelba utichla, obě strany si obvažovaly rány a už se myslelo, že bude dobře. V tom najednou padne ze staroměstské vodárny rána a srazí na malostranském břehu kanonýru klobouk s hlavy. To dopálí kanonýra, on v ráži nasadí doutník na dělo, pnm! do Starého města a rámus začne znova. Purkmistr chvátá na Hradčany a zjedná zase ticho. Ale po nějaké hodině zase to zapráší ze staroměstských mlýnů, zas má kanonýr na Malé straně kulku v koleně a mela se strhne da capo. A tak to chodí pořád. Všechny domluvy nic platny, nikdo se nemůže dopátrat kdo to vlastně vystřelil, ale ze staroměstských mlýnů to bylo a sotva se k nim komise obrátí zády, už to zase bouchne, až Windischgraetzovi pukla trpělivost a on nařídil bombardování staroměstských mlýnů, že za hodinu hořely jako svíce."

"Nu a co dál?" vyzvídá mládek.

"Co dál? Nic dál! Jak mlýny hořely, dostali páni domácí po celé Praze strach, vystrčili smahem bílé prapory, Praha kapitulovala a bylo po svobodě na věky utrum."

Rozumí se, že jsme si nedali tu historii tak snadno na nos pověsit, že jsme panu otci připomínali, jak potom je té naší sněmovalí skoro celý rok ve Vídni a v Kroměříži, jak ještě Havlíček 3 léta potom se držel, zkrátka: jak jsme pohofeli od něčeho docela jiného, než od těch staroměstských mlýnů pražských. Ale pan otec nedal si svůj rozum brát, má prý to od jednoho tuze učeného pána, s kterým mluvil v měšťanské besedě v Praze, ten prý to všechno zná a pamatuje na hodinu.

"Proto ale přec jen se neví, kdo to vlastně střílel?" ozve se náhle z kouta vysmlouený hlas jakoby z plecháčce. Nepocházel sice od plecháčce, ale z nedaleka: od starého krajánka, jenž pracoval už několik měsíců a nás na pile, ale byl takový divný pavouk-samotář, že nenadělal jakživ moc řečí. Tím víc jsme se divili všichni, že nyní rozvázal.

"A vy to víte, Drtino?"

"Bodejť bych nevěděl," zabručel si s jakous hrdoostí, "vždyť jsem s ním krajánkoval tenkrát na staroměstských u pana otce Mlynářka, který je už taky v Pánu. Byli jsme spolu jako jedna duše a jen já to vím, proč to dělali. Byl to řádný chasník a kamarád, jakého už jakživ nebude. Poslední košili byl by dal s těla. Říkali mu Podlesák. Ale měl malér v lásce. Zamiloval se do mlynářovy dcery někde u Budějovic a dali si slovo na dosmrťi. To bylo ale právě jeho neštěstí. Nebo na milou Barču, která prý byla jako cukr, jako mák, bral už od nějakého času pan Franc ze zámku a když se toho domakal, že má holka Podlesáka v srdci, kujón neuměl nic moudřejšího, než dát hocha odvést na vojnu. Víte, co to bylo tenkrát vojna? To bylo 12 let vymazaných z lejšter života. Já ho zabiju! já ho uškrtím!" zuřil nešťastný hoch. Rozmluvil jsem mu to, Barča přisáhala, že mu ostane věrna a Podlesák šel na vojnu. Tři léta to tam vydržel. Dopisoval Barče a ona je mu, ačkoliv ležel až někde hluboko v Uhrách. Pojednou ale přestávala milá Barča odpovídat na jeho psaní, až dokonce umkla. Místo od ní přišlo ale psaní od pantáty. Aby prý už holku pustil ze slova, aby jí nekazil štěstí, že na něho nemůže čekat a zkrátka, že se s neděle Barča provdá za nějakého wachtmistra od kanonýrů, s kterým si udělala v Budějovicích známost. Můžete si myslet, jak Podlesákovy bylo. Jdu jednoho večera z hospody po Praze domů, tu za mnou někdo volá: "Drtino!" Ohlédnu se a co vidím! Vyzáblého vandrovníka se zavázanou levou rukou. Byl to Podlesák. Jakživ bych ho nebyl poznal. Zavedl jsem ho k nám do šalandy a tu mi vypravoval všechno. Plakal jako dítě. V první chvíli prý se chtěl zastřelit. Pak si ale umínil: "Ne, musím se pomstít!" A co neudělal? Jak střílel do terče, hrál si s nabitou puškou, v tom vyšla rána a Podlesák měl palec od levé ruky pryč. Dali ho do špitálu a pak ho propustili. Tak se vyšrouboval z vojny. "A co hodláš dělat?" ptám se ho. "Nějaký čas dobrotu," on na to, "až se trochu spravím v křži; ale pak se s nimi vyrovnám se všemi!" A při tom jiskřil očima, až šla z něho hrůza. Domlouval jsem mu, aby nebyl blázen, pro jedno kvítí, že slunce nesvítí; ale žádná pomoc, nechtělo mu to z kotrby. Našel u nás práci, hrával s námi karty, ale já mu to viděl na očích, že má pořád jen něco za lubem.

V tom, bylo to jakorát na svatodušní pondělí roku 1848, strhla se ta pražská mela. Byli jsme všichni jako u vyjevení. Podlesák ale, jak uslyšel, že se to bije, popad čepici a ten tam. Teprve po dvou dnech jsem ho zase spatřil a flintou na rameni, s patroničkou a šavlí, jak lezl do věže. "Kam tě to čerchmani nesou!" žasnou; "snad nechceš kavkám hnězda vyhrát?"

"Zticha bratře!" on na to, "neřkej nikomu, kde jsem a přines mi tam honem něco jíst a pít. Padám už hladý a žízni."

Přinesl jsem mu tedy kus uzeniny a šánek křivočnického, on se k tomu posadil do vikýře a začal opět s jiskrnými očima: "Vidíš tamhle na malostranském, jak se to černá za těmi fašňami? To jsou kanonýři. Rozumíš? Kdož to ví, není-li mezi nimi také on? Ale ať je nebo ne, všichni za jednoho. Já nemohu kanonýra vidět." Řek, popad flintu a bác na druhou stranu. Na to zachvilí odtamtud hned krupobití v odpověď. "Haha!" smál se divoce, "vidíš, že to trefilo do živého!" Já ale řku: "Dej mi pokoj s takovouhle legrací, to není nic pro mne," a štrachám se s věže dolů. Podlesák ale se tam držel až do druhého dne do půlnoci, když už mlýny vůkol hořely. Tu se kmtil okolo mne, stisk mi ruku a: "s Bohem bratře, snad navždy!"

I skutečně, od těch dob jsem ho vícekrát nespátřil a co jsem už světa zpřechodil, nikde se o něm nemohu dovědět, kam se poděl."

Sylvestrovská zábava. Mlejny stály, ve mlejnici jak by vymet a v šalandě jako po vyměti; nikde živé duše: od pana otce až do práška všechno v hospodě. Ale jaký div: vždyť bylo Sylvestra a toho máme jen jednou za rok.

V hospodě jak by nabil, koufe, že by hůl mohla ostat stát a piva, že by jím moh kola hnát. Dodám-li pak, že se kmotr Bryndal z božského dopuštění, nebo že strachu před trestem božím letos posledního den v roce tak podivně polepšil, že měl pivo krom všeho očekávaní jako křen: nepotřeboval bych vám ani dokládat, jaká tu panovala sborem nálada.

Sylvestr a mlynářská chasa! Což pak ale přijdouli k tomu ještě dva takoví vybarvení zajáci jako byli Samek a Šmoule!

Není žid jako žid, avšak Samek a Šmoule byli svatě ze všech židů ti nejvykutálenější. Obě dvě medicínské fakulty, česká i německá dohromady, nebyly by byly mohly v nich najít jedinou žilku, o které by se dalo jen z daleka optivě říci: tahle je dobrá. Čtveráci od kosti a šibalové maso všechno; kromě té dobré duše pak oba dva obilní handlíři. Jeden zrzavý a druhý černý jako havran. Jeden pihovitý a vyschlý jako preclík, druhý zavalitý a červený jak pivnička, oba celí posedlí do karet a statečně pijáci, ale jen když někdo cizí platil.

Tím, doufám, že jsem vám je vypočetl beze všeho aparátu a cyankali, že by toho ani Tomáš v Praze lépe nedovedl. Však promiňte, neztraťte tyto dvě pěkné fotografie s očí pro veselou postavičku našeho pana otce Kofínka, který byl na naše milé šibaly pravým oškrcem a to špicovaným. Rozuměl žertu; nepokazil nikdy šprýmu k vůli rýmu; ale jako si dal sám mnoho líbit, tak si musili dát zase od něho druhí.

Obzvláště pan Šoule a Samek. Těm nezůstal nikdy ničeho dlužen nýbrž vracel jim pokaždě plným veršovem, jen to sršelo. "Než dluh u žida, radši si strhnout než žida," říkával jim doočí. Nicméně ho měli ti filutové dost rádi, aspoň si ho ze všech nejraději dobírávali, ať je sprážil jak chtěl. Mohlo se věru říci: vtip Kofínkův je draždil jako plamen jepici.

"Ale pane otče, teď vám něco ukážu, zdali pak tohle dokážete?" přišel pojednou Samek s velkým papírovým kornoutem v ruce. Na to se posadil jako milostpán a nahnuv se hodě na zad zastrčil si kornout špičkou do náprsnice, tak že stál tam kolmo jakoby Samkovi vykvetla z vesty kolokásie. Nyní si položil na vzepnutý nos krejcar, na čelo druhý a přihnuv rychle hlavu jakoby kýchnul, smetl oba krejcare do kornoutu.

"A to má být kumšt?" smál se pan otec.

"Že to nedokážete?" zvolal Samek.

"Že ne? To bych se podíval!" I usedá a zastrkuje si kornout pořádně za vestu do náprsnice, Samek mu klade krejcare na nos a na čelo, — v tom vyskočil náš Kofínek jako by do něho střílel, začne si třepat vestou a kleje za smíchu celé hospody: "Nezbedové, taškáci!" až okna řinčí.

Co se mu stalo? Inu co! Jak měl tak bradu, nos i oči vzhůru obrácené, některý z těch židů nalil mu do kornoutu piva a kornout měl dřív ve špičce!

Štěstí ještě, že bylo v šenkovně jako v lázni, ale pro jinou košili musil si pan otec přece jen poslat, nebo tu svou mohl ždímat. Než jak se převlík, už byl zase při humoru.

"Teď dojde řada na vás," pohrozil Samkovi a Šoulet. "Za tuhle lázeň musíte nám dnes o Sylvestru zahrát Kopeckého komedii."

Židé, že to neumějí; ale pan otec, že je to naučí. A vypůjčív si od hospodského klubka špagátu, udělal Samkovi i Šouletu tento návrh: "Poslyšte, vy zůstanete zde sedět pěkně za stolem, jak tu sedíte; v jedné ruce dýmku, v druhé sklenici. Já vás pak přivážu jen docela volně za petlice u límce tuhle tím špagátem na věšáky nad vašimi hlavami. Nikdo se k vám nesmí přiblížit, nikdo po vás nesmí házet ani štouchat, jen já začnu opodál hvízdát a vy uhlídáte, jak to do vás vjede, jak vás rozveselím a roztancuju na tom špagátě, jako tatmany."

Samek koukl na Šoula, ten zas na něho tím pohledem fortolným, v kterémž vězela otázka: "Máme se vsadit?"

Kofínek pak snědl vtipné kaše od jakživa více než dost, aby byl pohledu tomu mžikem neporozuměl. "Nevěříte, že to možné? Vsaďte se o pět sklenic punče!" začal, "proti desíti, které platím vám, když prohrajou. Ale jedna podmínka: musíte si každý tu svou sklenici k ruce přivázat, abyste ji stále drželi."

Pět proti desíti, hm, to se dá o Sylvestru slyšet; "Plat!" spustil Samek, "ale jaká je lhůta?"

"Jen čtvrt hodiny," poučoval je pan otec přivazuje každému do levé dlaně dýmku, do pravé sklenici s pivem.

"Jestli vámi ve čtvrt hodině moje pískání nehne, platím 10 sklenic punčoviny!"

Celá hospoda v jednom napnutí. Dýmky i sklenice byly neodlučně k dlaním připoutány; teď jal se Kofínek své živé loutky ještě navazovat jen za petlice jich límcův na špagát a na hřebčiky kloboukové. A když byli zcela dle slibu přivázáni na tak dlouhou šňůru, že se mohli docela volně pohybovat — kázal celé společnosti od nich podstoupit i zapověděl přísně, aby se jich nikdo ani dos. málo netknul. Asi minutu bylo ticho, ale nic děle. Neboť pojenou se Samek divně osje, hned za ním Šoule, jakoby je někdo za krkem byl zašimral. Pan otec vytahuje z kapsy hodinky a začíná pohvizdovat svou zamilovanou: "Když jsme se tak sešli, kamarádi z mokré čtvrti, když jsme se tak sešli pospolu." Však více už nemoh vyhvízdát pro smích, kterým se roztřásla celá hospoda. Neboť na Samka a Šoula byla podívána; oba dva byli

vyskočili s lavice a vrtěli a šlohalí sebou jako posedlí, jeden přes druhého se namáhal, aby se mohli poškrábat na zádech, ale těžko poškrábat se s porculánkou a ještě hůře s pinou sklenicí.

"Kýho čerta to tropíte?" smál se polesný, až se za bok chytl.

Místo odpovědi však oba punče chtiví handlíři obrátili se k sobě zády a počali se jeden o druhého třítí, oba při tom poskakující a rukama šermující jako učinění tatmani. V pěti minutách už křičeli o pomoc, že tu palčivost na zádech nevydrželi, že jim tam Kofínek něco nasypal jako blechy nebo mravence, nebo kterého čerchmana.

Ale Kofínek dopřál jim ještě 5 minut té veselé gymnastiky a teprve když už celou hospodu všechno od smíchu bolelo, šmik, šmik, uřlil židé od špagátu a poručil na jejich útraty 5 a na svoje také 5 sklenic punčoviny.

"Jáku, to bylo přece ještě lepší než ten váš kornout, co?"

"Aby vás čerti vzali ještě letos," prskali židé a jeden druhému počal se koukat za límec košile v týl, mysle, že tam uhlídá celé mravenišťe.

Oba ale zatím kde nic tu nic, jen kůže červená a psotně svrbící, jako to už jinak není po špetce koňského prachu, který nemohli odtud Samek a Šoule prý ani cítiti.

Novoroční dar ohlášen.

Bezměrná popularita Hostetterovy žaludční hořké vzrůstala po více nežli třetinu století. Jako v době minulých bude přicházet nový rok uveden objevením se nového kalendáře, jasně znázorňujícího vlastnosti, užívání a působení tohoto léku světově známého jména. Stojí za přehnutí. Úplně přesné astronomické pozorování v kalendáři tomto budou jako živé charakteristickou stránkou, kdežto číselná látka zahrnuje v sobě statistiku, humor a všeobecné pokyny, provázené pěkně provedenými ilustracemi. Kalendář tento vydán jest tiskárnou odborem The Hostetter Company z Pittsburghu a tiskárna jest v řetěz anglické, německé, francouzské, vláské, norvěžské, švédské, hollandské, české a španělské. Všechni lékárníci a venkovští obchodníci dají vám kalendář zdarma.

KLONDYKE

u vašeho vlastního krbu. Nemusíte jezdit do Alasky k vůli zlatu. Kupujte svá semena u

Shugart & Ouren

a sklizeň z nich získaná přinese v m hojně peněz.

Zahradní Nejlepší Polní Jakost, Květi. Největší Semena nejnižší ceny. nová. Největší zásoby. Dopíste si o katalog a ceny.

Zásoby drubežnické. Prostředek k hubení čmeláků, k zvýšení nosnosti vajec, léky k drubežnictví, mleté kosti atd. v hojně zásobě. Dopíste si o cirkuláře a seznam zásob drubežnických.

Shugart & Ouren, th3m semenáři, COUNCIL BLUFFS, IOWA.

A. MAŠINDA,

nejstarší český lékárník v Nebrasce má lékárnu v Praze, Neb.

Je vždy čerstvě zásoben všemi do-

máčeními hojivými prostředky. Byliny, květi, kořinky, kapky, olejčky, šťávy, prášky, masti pro různé bolesti jako podlom (fellon), masti pro otravu krve, začínající v končetinách, masti pro koňské boláky, léky pro koňskou koliku, různá mazání pro lidi i pro domácí zvířata, to vše připravují dle dlouhletých, osvědčených zkušeností. Prosředky skoro okamžitě účinkující proti píchání u ušech, proti rýmě, proti bolení zubů a tolení hlavy, masti proti kuřim okám, užívání pro játra a ledviny, Elixir pro změnu života u ženských a kdo ví, co jiných věcí. Tím mi ovšem zásoba léků vzrostla tak, že mohu vyplnit každý recept, ať by psal kterýkoliv doktor. Dovolává je se Vaší přízní, doufám, že v čas potřeby navštívíte vždy

A. MAŠINDA.

Jednatel MUTUAL LIFE, pojišťující na život společnosti v New Yorku. Jedna tel. pro státy Iowa a Nebrasce. Ešte se neb dopíste na

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.

JOSEF F. PALÍK, North Bend, Neb.